Hrvatska udruga istraživača dječje književnosti

Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet

Sveučilište u Splitu, Katolički bogoslovni fakultet

pozivaju vas na

međunarodnu znanstvenu konferenciju

PET STOLJEĆA HRVATSKE DJEČJE KNJIGE

1527. – 2027.

Split, 14. – 16. listopada 2027.

PRVA OBAVIJEST

Povijest hrvatske dječje knjige obuhvaća pet stoljeća raznolikih književnih, kulturnih, obrazovnih i nakladničkih djelatnosti. Oblikovala se u promjenjivim povijesnim okolnostima, u susretu različitih jezika, pisama, književnih tradicija, odgojnih koncepcija i čitateljskih praksi. U njezinu razvoju važnu su ulogu imala književna djela namijenjena djeci, ali i početnice, školske i poučne knjige, katekizmi, molitvenici, moralističke pripovijesti te druga izdanja povezana s opismenjavanjem, vjerskom poukom, odgojem i obrazovanjem mladih čitatelja. Ta se djela ne mogu uvijek jednoznačno odrediti prema današnjemu poimanju dječje književnosti, ali su nezaobilazna u proučavanju povijesti dječje knjige, njezinih funkcija, čitatelja i kulturnoga značenja.

Hrvatska dječja književnost razvijala se u dodiru s drugim književnim i kulturnim sredinama, na sjecištu srednjoeuropskoga i mediteranskoga kulturnog prostora. Prijevodi, preradbe, prilagodbe i prijenosi književnih i pedagoških modela svjedoče o trajnim vezama hrvatske knjižne kulture s drugim europskim sredinama. Od prosvjetiteljstva nadalje te veze postaju osobito vidljive u knjigama koje povezuju poučnu, moralnu i zabavnu funkciju, u razvoju školstva i pismenosti te u oblikovanju novih predodžbi o djetetu i njegovim čitateljskim potrebama. Stoga povijest hrvatske dječje književnosti, uz svoj nacionalni i kulturnopovijesni karakter, ima i izrazitu komparativnu i međunarodnu dimenziju.

Obljetnički je povod konferenciji petstota godišnjica tiskanja prve cjelovito sačuvane hrvatskoglagoljske početnice, objavljene 1527. godine u Veneciji, u tiskari Andrije Torresanija. Ta obljetnica pruža poticaj za razmatranje petostoljetne tradicije hrvatske dječje knjige u svoj njezinoj raznovrsnosti, od ranih oblika štiva za mlade čitatelje do suvremene književne i nakladničke produkcije. Istraživanje te tradicije podrazumijeva propitivanje početaka, granica i periodizacije dječje književnosti, ali i razmatranje odnosa između književnoga teksta, njegove namjene, čitateljske publike i načina uporabe.

Novija istraživanja hrvatske dječje književnosti (Hameršak i Zima 2015; Majhut i Težak 2017; Majhut i Batinić 2017; Majhut i Lovrić Kralj 2020; Majhut 2022; Engler i Ivanović Grgurić 2024) upućuju na važnost preispitivanja ustaljenih književnopovijesnih pristupa te uključivanja povijesti čitateljstva, nakladničkih praksi, odgojne i obrazovne namjene i materijalnosti knjige u proučavanje toga područja. Takav pristup omogućuje ponovno sagledavanje njezinih razvojnih tijekova, ali i istraživanje tekstova, autora, prevoditelja, ilustratora, nakladnika i čitateljskih praksi kojima dosad nije posvećeno dovoljno pozornosti. Važno mjesto pritom pripada i dječjim časopisima kao prostorima objavljivanja književnih i drugih sadržaja, oblikovanja čitateljskih navika te komunikacije s dječjom publikom.

Konferencija želi potaknuti dijalog između povijesnih i suvremenih istraživanja dječje književnosti, povezujući proučavanje njezine bogate tradicije s aktualnim književnim, kulturnim i društvenim pitanjima. Posebno nas zanimaju teme koje hrvatsku dječju književnost promatraju u europskom i međunarodnom kontekstu, istražuju kulturne kontakte i prijenose te načine na koje suvremena književnost za djecu odražava nasljeđe prošlih razdoblja i odgovara na izazove današnjega svijeta.

Uz izlaganja posvećena hrvatskoj dječjoj književnosti i kulturi, dobrodošli su i prilozi o drugim nacionalnim književnostima i kulturama za djecu koji se bave srodnim povijesnim, komparativnim i suvremenim pitanjima. Vjerujemo da će razmjena različitih istraživačkih perspektiva pridonijeti boljem razumijevanju zajedničkih europskih iskustava, ali i posebnosti pojedinih književnih i kulturnih tradicija.

Radujemo se Vašem sudjelovanju i zajedničkom promišljanju prošlosti, sadašnjosti i budućnosti dječje književnosti.

PREDLOŽENE TEME KONFERENCIJE

1. Povijest, teorija i suvremeni smjerovi dječje književnosti

- početci i povijesni razvoj hrvatske dječje književnosti
- prva hrvatskoglagoljska početnica iz 1527. godine i njezino mjesto u povijesti hrvatske dječje knjige, pismenosti i kulture
- pitanja postojećih periodizacija hrvatske dječje književnosti i novi periodizacijski modeli
- teorijski i metodološki pristupi starijoj i suvremenoj dječjoj književnosti
- tematske, žanrovske i poetičke mijene u suvremenoj dječjoj književnosti
- nacionalne povijesti dječje književnosti i mogućnosti njihova komparativnog proučavanja
- hrvatska dječja književnost u europskome i međunarodnome kontekstu

2. Dječja književnost i časopisi: tekst, slika, nakladništvo i čitatelji

- početnice te školske, poučne i druge knjige namijenjene djeci i mladima
- povijest i suvremene prakse tiskarstva i nakladništva dječje knjige
- povijest i suvremenost dječjih časopisa: sadržaji, uredničke koncepcije i čitateljska publika
- ilustracija, slikovnica i vizualna kultura dječje knjige
- prevođenje, preradbe, prilagodbe i kulturni prijenosi u dječjoj književnosti
- višejezičnost i različita pisma u povijesti dječje književnosti
- čitateljske prakse i recepcija dječje književnosti
- dječja književnost i časopisi u digitalnome dobu te odnosi s drugim medijima

3. Dječja književnost u kontekstu vjere, prosvjetiteljstva, baštine i identiteta

- vjerski, moralistički, prosvjetiteljski i poučni tekstovi namijenjeni djeci i mladima
- uloga crkvenih ustanova i svećenstva u nastanku, oblikovanju i širenju dječje knjige
- glagoljica i hrvatska glagoljaška baština u književnosti i kulturi za djecu
- usmena književnost, lokalni govori, tradicijska kultura i dječja književnost
- zavičajnost i regionalizam u dječjoj književnosti i kulturi
- dječja književnost kao prostor očuvanja, oblikovanja i preispitivanja kulturnoga pamćenja
- kulturni identiteti, međukulturno razumijevanje, migracije i pripadanje u suvremenoj dječjoj književnosti

4. Dječja književnost u opismenjavanju, obrazovanju i kulturnom posredovanju

- povijest početnoga opismenjavanja, čitanja i književnoga obrazovanja
- razvoj školstva i njegov utjecaj na proizvodnju i uporabu dječje književnosti
- školski kanon i kriteriji izbora književnih djela u odgojno-obrazovnome kontekstu
- metodički pristupi starijoj i suvremenoj dječjoj književnosti
- mjesto dječje književnosti u obrazovanju odgojitelja, učitelja i nastavnika
- uloga knjižnica, škola, obitelji i drugih posrednika u približavanju knjige djeci
- međunarodna suradnja u promicanju dječje knjige i čitanja

PRIJAVA IZLAGANJA

Prijava izlaganja treba sadržavati ime i prezime autora, naziv ustanove, naslov izlaganja, sažetak od **200 do 250** riječi te **5 ključnih riječi**. Za izlaganja na hrvatskome jeziku potrebno je dostaviti naslov, sažetak i ključne riječi na hrvatskome i engleskome jeziku, a za izlaganja na engleskome jeziku samo na engleskome.

Prijave izlaganja primaju se do **1. ožujka 2027.** godine putem mrežnoga prijavnog obrasca:

PRIJAVNI OBRAZAC / ABSTRACT SUBMISSION FORM

O prihvaćanju prijedloga izlaganja sudionici će biti obaviješteni do **15. travnja 2027.** godine.

Jezici konferencije: hrvatski i engleski.

KOTIZACIJA

Kotizacija	Rana kotizacija	Kasna kotizacija (nakon 1. srpnja 2027.)
Izlagači	150 eura	200 eura
Nezaposleni i studenti	50 eura	70 eura

Rana kotizacija primjenjuje se na uplate izvršene do 30. lipnja 2027. godine, a kasna kotizacija na uplate od 1. srpnja 2027. godine.

Podatci o uplati kotizacije bit će dostavljeni nakon prihvaćanja prijave izlaganja.

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Sanja Vrcić-Mataija (predsjednica), Ivana Odža, Tea-Tereza Vidović Schreiber, Lucijana Armanda Šundov, Vladimira Rezo, Hana Lukas Midžić, Kristina Giacometti, Laila Šprajc, Katarina Lozić Knezović, Nenad Palac, Anđela Milinović Hrga, Mia Mijaljica, Marijana Tomelić Ćurlin, Daniela Petrušić, Vedrana Vučković, Lea Šprajc, Tea Sesar, Ivana Dizdar

PROGRAMSKI ODBOR

Tetyana Blyznyuk (UA), Susanne Blumesberger (AT), Marnie Campagnaro (IT), Adriana Car-Mihec (HR), Bella Delacroix Ostromooukhova (FR), Dragica Dragun (HR), Helena Dragić (HR), Sabrina Maria Fava (IT), Marina Gabelica (HR), Dragica Haramija (SI), Katarina Ivon (HR), Vjekoslava Jurdana (HR), Tetiana Kachak (UA), Svetlana Kalezić Radonjić (ME), Andrijana Kos Lajtman (HR), Sanja Lovrić Kralj (HR), Berislav Majhut (HR), Ivana Milković (HR), Smiljana Narančić Kovač (HR), Nikola Novaković (HR), Zorana Opačić (RS), Andrea Radošević (HR), Magdalena Sławska (PL), Dubravka Težak (HR), Karol Visinko (HR), Vladimir Vukomanović Rastegorac (RS), Diana Zalar (HR), Vedrana Živković Zebec (HR)

KONTAKT

Tajnica konferencije: Kristina Giacometti
E-adresa: konferencija.pshdk@gmail.com